

Projekt v rámci SIPVZ:

**IMPLEMENTACE OPERAČNÍHO SYSTÉMU LINUX DO
VÝUKY INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ**

LINUX

Lekce 25

Zpracování textu

Obsah lekce:

Cíle	1
Textové editory	1
Emacs	
Vi/Vim/gvim	
Pico	
Joe	
Programy pro zpracování textu	2
Ispell	
GNU Emacs	

manévrovat, kopírovat, vyjímat, vkládat a vracet změny. Editovací mód je používán pro vkládání textu. Mnoho uživatelů preferuje tyto editory, protože jejich příkazový mód je mnohem komplexnější než Emacs. Některé klávesové zkratky pro tyto editory jsou vypsány v tabulce 25-1.

Klávesová zkratka	Popis příkazu
<i>	Přepne do editovacího módu.
<ESC>	Opustí editovací mód.
<x>	Vyjme nebo vymaže jeden znak.
<d-d>	Vyjme nebo vymaže řádku.
<p>	Vložit.
<u>	Vrátit zpět změny.
<:>	Přepne do příkazového módu.
<:><w>	Uložit jako.
<:>w-q>	Uložit a opustit program.
<:>q<!>	Ukončit bez uložení změn.
<:><HELP>	Ukáže nápovědu.
</>	Dovoluje vyhledávání.

Tabulka 25-1 – Příkazy klávesových zkratk pro vi, vim a gvim

Tyto editory přinášejí možnost vyhledávat slova či fráze v textu zadáním znaku lomítka (/) a zadáním řetězce, který chceme najít. K přejití na další frázi stačí opět zmáčknout lomítko (/) a potvrdit <ENTER>. Pro nové vyhledávání opět napište lomítko a frázi.

pico

Tento editor je zřejmě nejjednodušší pro použití a z tohoto důvodu je jeden z nejvíce oblíbených uživatelů. Dostupné příkazy jsou zobrazeny na dolní straně obrazovky, což dělá tento editor snadnější. V editoru pico jsou všechny klávesové zkratky kombinací klávesy <CTRL> a jiné klávesy, jak je ukázáno v tabulce 25-2.

Klávesová zkratka	Popis příkazu
<CTRL-W>	Hledání v textu.
<CTRL-K>	Vyjme aktivní řádku textu.
<CTRL-U>	Vloží vyjmutý text.
<CTRL-O>	Uloží text.
<CTRL-X>	Ukončí editor.
<CTRL-C>	Zobrazí číslo současné řádky.
<CTRL-E>	Ukončí editor bez uložení.

Tabulka 25-2 – Klávesové zkratky pico

```

UH PIC0(tm) 4.0          New Buffer          Modified
# LILO configuration file
# Start LILO global Section
# If you want to prevent console users to boot with init=/bin/bash,
# restrict usage of boot params by setting a passwd and using the option
# restricted.
#password=bootpwd
#restricted
append="enableapic vga=791 hdc=ide-scsi"
boot=/dev/hdd1
#compact          # faster, but won't work on all systems.
lba32
vga=788
message=/boot/message
disk=/dev/hde
menu-scheme=Wg:kw:Wg:Wg
read-only
prompt
timeout=80
# End LILO global Section
^G Get Help      ^O WriteOut     ^R Read File    ^Y Prev Pg      ^K Cut Text     ^C Cur Pos
^X Exit         ^J Justify      ^W Where is    ^V Next Pg     ^U UnCut Text  ^T To Spell

```

Obrázek 25-2 – Textový editor pico

joe

Tento editor je asi nejsnadnějších v Linuxu. Je založen na zastaralém textovém editoru WordStar. Unikátní možností tohoto editoru je emulování pěti jiných editorů. Příkazy pro tento editor jsou v tabulce 25-3.

Klávesová zkratka	Popis příkazu
<CTRL-K-H>	Prochází stránkami nápovědy.
<CTRL-K-E>	Výzva pro editaci nového souboru.
<CTRL-K-D>	Uloží text.
<CTRL-Y>	Vymaže současnou řádku.
<CTRL-SHIFT><<->	Vrátí zpět vymazání.
<CTRL-C>	Vyzve uživatele k uložení souboru a ukončení programu.

Tabulka 25-3 – klávesové zkratky joe

```

Eterm-0.9.2
Help Screen      turn off with ^KH      more help with ESC . (^[.)
CURSOR          GO TO          BLOCK          DELETE          MISC          EXIT
^B left ^F right ^U prev. screen ^KB begin      ^D char.      ^KJ reformat  ^KX save
^P up ^N down    ^V next screen ^KK end      ^Y line      ^T options   ^C abort
^Z previous word ^A beg. of line ^KM move     ^M >word      ^R refresh   ^KZ shell
^X next word     ^E end of line  ^KC copy    ^O word<     ^Q insert    FILE
SEARCH          ^KU top of file ^KW file     ^J >line     SPELL        ^KE edit
^KF find text   ^KV end of file ^KY delete   ^_ undo      ^[N word     ^KR insert
^L find next    ^KL to line No. ^K/ filter   ^^ redo      ^[L file     ^KD save
I A /home/vollbracht/daten/deve Row 88 Col 1 8:47 Ctrl-K H for help
# check if squid is still runing
echo "check is squid is still alive"
if [ $squid_pid -ne 0 ]; then
squid_countdown=36 # wait 10000 times if httpd is terminated
while [ $squid_countdown -gt 1 ]; do
niceps -p $squid_pid # check if a squidd process is runing
if [ $? -ne 0 ]; then # if no process is runing
squid_countdown=0 # set counter to zero and end loop
else
sleep 10 # else wait for 10 secs
let squid_countdown=squid_countdown-1 # and decrease counter
fi
done
if [ $squid_countdown -eq 0 ]; then # if loop terminated by zero, no squid

```

Obrázek 25-3 – Textový editor joe

Programy pro zpracování textu

- **ispell**
 - Kontroluje pravopis souborů z příkazové řádky
 - Může být vyvolán z Emacs
- **GNU Emacs**
 - Spouští se v shellu jako prostředí
 - Uživatelé procházejí soubory pomocí myši
 - Má spoustu přídavek pro různé akce
 - Considered the basis of religion by some

Ispell

Je to velmi užitečná utilita, která dovoluje použít kontrolu pravopisu. Je vyvolávána z příkazové řádky nebo pomocí nástroje GNU Emacs. Program zvládá více jazyčné slovníky, osobní slovníky, možnost zkontrolovat více dokumentů, výpis chyb s výběrem možných oprav a také vytváří zálohu v podobě originálních souborů. Obrázek 25-4 je ukázka nástroje v akci.

Obrázek 25-4 – Ispell

Formát pro zadání pro program Ispell je `ispell filename`. Ispell projde slova v souboru, a ty které vyhodnotí, jako nesprávné zobrazí a nabídne možnosti přípustných oprav pro každé slovo. Uživatel má na výběr mezi přijetím nabízené změny, zcela přepsat slovo nebo přeskočit na další chybu. Více dalších možností je nabízeno na spodku obrazovky včetně nahrazení, přeskočení, ukončení, navrácení změn a přidání slova do slovníku.

Při použití insert (uložení slova do slovníku) k eliminování zbytečných či nechtěných oprav, program vybuduje osobní slovník `kapell_english` v uživatelově domácím adresáři. To je zvláště užitečné pro slangové výrazy, akronymy a hesla (odborné pojmy), které dále nebudou opravovány poté, co jsou zadány do osobního slovníku. Další možností je ignorovat příkazy některých formátů souborů například TeX, LaTeX či troff.

Jak již bylo řečeno, Ispell může být vyvolán z textového procesoru Emacs. V tomto případě se špatně napsaná slova zvýrazní, ale nenabídne žádné možnosti oprav. Spuštění programu z prostředí Emacs je velmi jednoduché. Označíte kurzorem začátek části, kterou chcete zkontrolovat, zmáčknete <CTRL-SPACE> a přesunete kurzor na konec části. Nakonec může být spuštění přiřazeno různým jazykům pomocí příkazu Meta-x ispell-region.

Jiná možnost nabízí kontrolovat pravopis v souboru od počátku jeho vytvoření. Ke spuštění této možnosti stačí zadat meta-x následováno ispell-minor-mode. Když program zjistí nesprávně napsané slovo, pípne. Pokud se vám pípaní nelíbí, je zde také možnost, že nesprávné slovo bude označeno zářivým efektem.

GNU Emacs

První ze dvou nejvíce populárních textových editorů podporovaných uživateli systému Linux je GNU Emacs. Pro uživatele, kteří nejsou obeznámeni s tímto editorem, může být množství příkazů a funkcí až zstrašující, ale pro uživatele, kteří se je naučí ovládat, se velmi urychlí práce. Emacs byl vystavěn na jádře interpretu Lisp, a proto může být plně modifikovatelný a může být libovolně rozšiřován. Následující vás uvede do některých zajímavých funkcí a základních příkazů, které dělají tento Editor tak populární.

Emacs má schopnost dodržovat stejnou strukturu nezáleží na typu soubory, který je právě editován. Okno programu může obsahovat jedno nebo více vyrovnávacích pamětí, každý z nich může obsahovat textový soubor či část textu. Okno může být uspořádáno horizontálně nebo vertikálně a mohou zobrazovat několik souborů či jiné části stejného dokumentu. Kopírování a vkládání je dovoleno mezi oběma okny, ale aktivní může být pouze jedno. Obrázek 12-16 je vyobrazení programu.

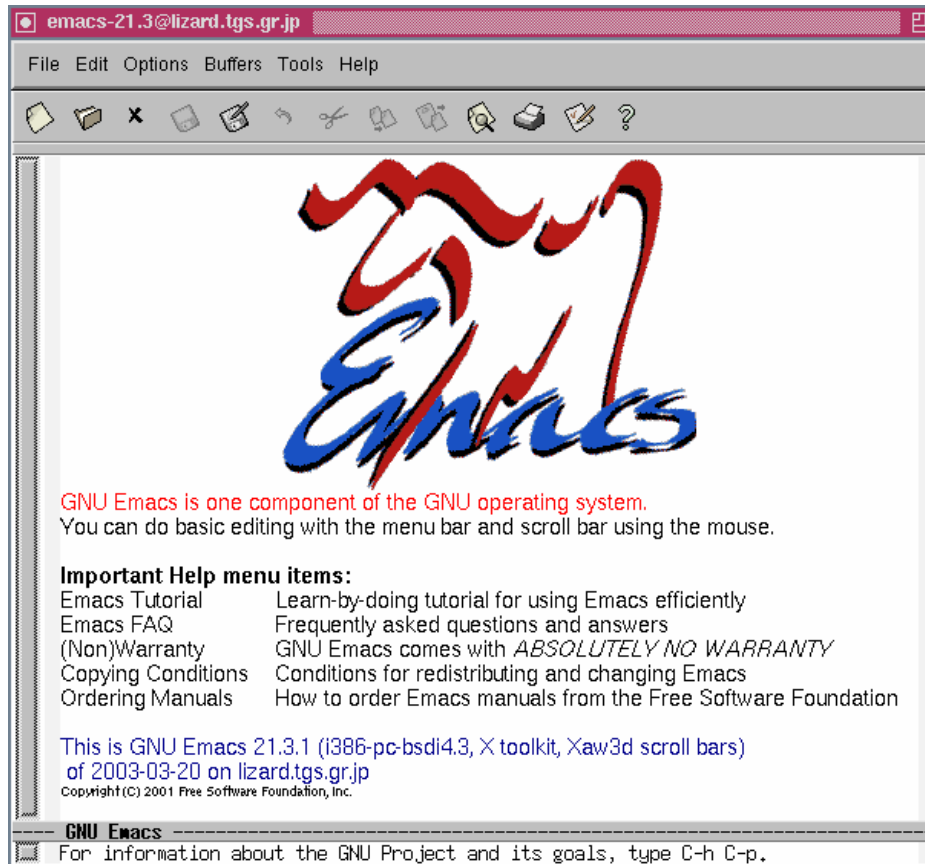
Příkazy Emacs

Emacs běží v prostředí podobném shellu, který dovoluje uživateli procházet mezi textem a různými menu použitím myši. V Emacsu může být otevřeno několik souborů najednou a je dovoleno kopírovat a vkládat text mezi všemi otevřenými soubory. Emacs také přináší podporu pro více jazyčnou kontrolu pravopisu. I když Emacs nabízí plnohodnotné menu pro výběr možností editace a úprav textu, některé nejvíce používané příkazy mohou být provedeny pomocí klávesových zkratk zobrazených v tabulce 25-4.

Klávesová zkratka	Popis příkazu
<CTRL-X><CTRL-F>	Nahraje nový soubor.
<CTRL-X><CTRL-S>	Uloží soubor.
<CTRL-X><CTRL-W>	Uloží nebo přejmenuje soubor.
<CTRL-K>	Vymaže řádku.
<CTRL-X-U>	Zpět.
<CTRL-X><CTRL-C>	Konec.

Tabulka 25-4 – Základní klávesové zkratky pro Emacs

Příkaz pro otevření souboru v editoru Emacs je emacs [filename] a jestliže chce uživatel otevřít dva soubory najednou, musí zadat příkaz emacs [fileone] [filetwo].

Obrázek 25-5 – GNU Emacs